

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Overlegresultaat langdurige zorg en ondersteuning: vragen & antwoorden

Onderhandelingen

1. *De Algemene Ledenvergadering van de VNG heeft op 29 november een resolutie aangenomen waarin er stevig voor wordt gepleit dat de Persoonlijke Verzorging integraal naar gemeenten/de Wmo gaat. Hoe zwaar heeft de VNG hierop ingezet?*

Uit gesprekken met Kamerleden en het Rijk blijkt dat er geen meerderheid is in de Kamer die de Persoonlijke Verzorging alsnog naar de gemeenten wil decentraliseren. Wel geven verschillende partijen aan dat latere decentralisatie van verpleging en verzorging naar de gemeenten een reëel scenario is, en dat dit in evaluaties moet worden meegenomen.

2. *Heeft de VNG met het overlegresultaat afstand genomen van het standpunt dat Persoonlijke Verzorging in zijn geheel bij gemeenten moeten worden ondergebracht?*

Nee, dat standpunt is met dit overlegresultaat niet verlaten. Gemeenten vinden nog steeds dat Persoonlijke Verzorging in zijn geheel bij de lokale overheid zou moeten worden ondergebracht.

De Persoonlijke Verzorging is een belangrijk instrument om mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen en de zelfredzaamheid en participatie te bevorderen. Dat past veel beter in de Wmo dan in de Zvw. Uit diverse gesprekken met het kabinet en met leden van de Tweede Kamer werd duidelijk dat het niet mogelijk was om het kabinet te bewegen om de PV in zijn geheel naar de Wmo over te brengen. Nadat dit niet mogelijk bleek, is overleg gevoerd om te komen tot een verbeterd pakket aan voorwaarden voor de nieuwe Wmo. Met de overlegresultaten zijn afspraken gemaakt waarmee de maatschappelijke ondersteuning in de wijk kan worden gerealiseerd.

Resultaten

3. *Wat is met het overlegresultaat precies bereikt?*

Dit zijn de kernpunten van het overlegresultaat:

- De Persoonlijke Verzorging gaat in zijn geheel naar de zorgverzekeraars en in de aanspraak (besluit Zwn) wordt vastgelegd dat zorgverzekeraars de functie van de wijkverpleegkundigen samen met gemeenten moet gaan organiseren, zodanig dat in elk sociaal wijkteam wijkverpleegkundigen opereren.

- In 2015 krijgen gemeenten € 200 miljoen extra voor een zorgvuldige overgang en transitie. Dit bedrag kan worden aangewend om het overgangsrecht van bestaande AWBZ-cliënten te accommoderen en/of de bezuinigingen op bijvoorbeeld de huishoudelijke hulp te verzachten.
- Vanaf 2016 krijgen gemeenten structureel € 200 miljoen per jaar extra voor de uitvoering van de nieuwe Wmo. Hiermee wordt de bezuinigingstaakstelling verlicht.
- Voor begeleiding bij de zogenaamde 'algemene dagelijkse levensverrichtingen' wordt aan het Wmo-budget structureel een bedrag toegevoegd van 5% van het totale PV-budget, geschat € 125 miljoen. Zie ook vraag 5 en 13.
- Een belangrijk onderdeel van de afspraken betreft de rol van de wijkverpleegkundige. Afsgesproken is dat wijkverpleegkundigen niet alleen zorg verlenen maar ook een schakelfunctie gaan vervullen tussen maatschappelijke ondersteuning enerzijds en medische zorg anderzijds en een rol krijgen in de sociale wijkteams. Dit wordt vastgelegd in de aanspraak en de bekostiging in de Zorgverzekeringswet. Met deze afspraak wordt tegemoet gekomen aan de wens om zoveel mogelijk vraag- en wijkgericht te werken en het medische en sociale domein aan elkaar te koppelen.
- Ook krijgen gemeenten vanaf 2014 € 7 miljoen extra voor de ontwikkeling van de sociale wijkteams. Dit bedrag loopt op tot structureel € 50 miljoen euro in 2017.

4. *Wat heeft de VNG voor gemeenten en hun inwoners met dit principeakkoord bereikt?*

Belangrijk is dat eindelijk helderheid is verschaft over de nieuwe Wmo taken. Gemeenten worden verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen met een beperking waar het om zelfredzaamheid en participatie gaat. Zorgverzekeraars worden verantwoordelijk voor medische en persoonlijke (lijfsgebonden) verzorging. Dit heldere onderscheid is niet alleen van belang voor gemeenten maar vooral ook voor de burgers waarom het gaat.

Het effect van de bezuinigingen wordt verzacht door het extra budget dat vanaf 2015 ter beschikking wordt gesteld. Op inhoud zijn er nu betere voorwaarden voor de nieuwe Wmo.

Dat neemt niet weg dat er nog veel werk te doen is: zo moet in de uitvoering nog het nodige gedaan worden. Het blijven substantiële bezuinigingen die het kabinet voornemens is door te voeren. Het bestuur van de VNG heeft er vertrouwen in dit vraagstuk samen met het kabinet op te kunnen pakken.

Financiën

5. *Onderdeel van de afspraken is dat 5% van het totale budget van Persoonlijke Verzorging nu naar gemeenten gaat. Betekent dit dan toch dat een deel van de PV naar gemeenten gaat?*

Gevolg van de afspraken met VWS is dat gemeenten verantwoordelijk worden voor alle begeleiding en de verzekeraars voor alle verzorging. Om die helderheid hadden gemeenten gevraagd. In de begeleiding zit ook begeleiding bij zogeheten 'algemene dagelijkse levensverrichtingen'. Bijvoorbeeld als een begeleider bij iemand thuis komt om te helpen met administratie of een regieprobleem, kan er ook opgemerkt worden dat iemand eens moet douchen of nieuwe kleren aantrekken. Een aantal van dit soort begeleidingsactiviteiten valt nu nog onder de AWBZ-functie Persoonlijke Verzorging. (Deze functie vervalt dus, de AWBZ wordt vervangen door de Wet LIZ.) Het bijbehorende budget gaat over naar gemeenten, waardoor een helder onderscheid ontstaat tussen begeleiding enerzijds en verzorging anderzijds.

NB.: Zie ook vraag 13.

6. *Betekent dit dat de zorgverzekeraars nu minder geld krijgen voor de uitvoering van de Persoonlijke Verzorging?*

De overheveling van gelden naar gemeenten hebben geen gevolgen voor de zorgverzekeraars omdat zij de cliënten die begeleiding bij algemeen dagelijkse levensverrichtingen nodig hebben niet op grond van de Zvw hoeven te helpen.

7. *Gaat de financiële compensatie pas per 2016 in?*

Nee, er is € 200 miljoen extra voor gemeenten beschikbaar, structureel, vanaf 2015. In de presentatie is een onderscheid gemaakt tussen 2015 (het mogelijk maken van een zorgvuldige overgang, c.q. de kosten van het overgangsrecht) en 2016 en verder (vernieuwingen waardoor besparingen kunnen worden gerealiseerd). Iedere gemeente bepaalt zelf waar zij het budget voor wil inzetten, voor de huishoudelijke hulp, dagbesteding of begeleiding. De 5% die toegevoegd wordt aan het begeleidingsbudget gaat ook in per 2015 en is structureel.

8. *Is de € 200 miljoen in 2015 voldoende om het overgangsrecht voorbestaande AWBZ- cliënten in 2015 te financieren?*

De VNG verwacht dat het budget van € 200 miljoen niet voldoende is om het gehele overgangsrecht zonder nadere ingrepen te accommoderen. Daarom worden gemeenten geadviseerd om met aanbieders afspraken te maken om in 2015 vernieuwingen door te voeren waarmee de kosten kunnen dalen en bestaande cliënten adequate zorg conform het overgangsrecht blijven houden. De wet biedt hier mogelijkheden toe.

9. *Hoeveel geld gaat er nu in totaal naar de gemeenten om de nieuwe Wmo vanaf 2015 uit te voeren? Is dat genoeg?*

Dat heeft het Rijk helaas nog steeds niet bekend gemaakt. De brief met het z.g. macrobedrag 2015 en de verdeling per gemeente komt in januari. Het macrobedrag zal worden getoetst door de Algemene Rekenkamer.

10. *Is dat voldoende om de besparingstaakstelling uit te voeren?*

Het blijft, ook na de toevoeging van € 200 miljoen, in de huishoudelijke hulp en de begeleiding om aanzienlijke bezuinigingen gaan die het kabinet voornemens is door te voeren. Het bestuur van de VNG beoordeelt de taakstelling na de financiële toezeggingen van het kabinet als moeilijk maar haalbaar.

11. *Was financiering het belangrijkste punt in de gesprekken met Van Rijn?*

Nee, wij wilden ook duidelijkheid over de verantwoordelijkheid van gemeenten en over de positionering van de wijkverpleegkundige. Die duidelijkheid is nu in voldoende mate geleverd.

Consequenties

12. Krijgen mensen die thuis wonen en ondersteuning en zorg nodig hebben nu niet met meer loketten te maken?

Zodra een inwoner én zorg uit de Wmo nodig heeft én uit het domein van de Zorgverzekeringswet, krijgt hij of zij nog steeds met 2 'loketten' te maken. Onze analyse was dat PV in het gemeentelijk domein tot minder loketten zou leiden, maar ook in dat geval zouden er mensen zijn die met Zvw én met Wmo te maken hebben. Zorgverzekeraars en gemeenten zullen daar afspraken over moeten maken. De VNG is in overleg met ZN over een samenwerkingsagenda.

13. Waarom wilden gemeenten niet die 5% PV uitvoeren?

Gemeenten wilden geen PV-taken uitvoeren onder de voorwaarden die de staatssecretaris had gesteld. De gehele verantwoordelijkheid voor PV werd bij gemeenten gelegd, met een tenzij-bepaling die 95% van de mensen weer terugverwijst naar de Zvw. Tevens werd er geknipt langs grondslagen ('somatisch' versus 'cognitief') en doelgroepen (ouderen versus GGZ en VG). Deze constructie was onuitvoerbaar voor gemeenten en verzekeraars, onbegrijpelijk voor burgers en droeg voor gemeenten een hoog financieel afschuifrisico in zich. Nu zijn de verantwoordelijkheden duidelijker omschreven: begeleiding zit in de Wmo, verzorging in de Zvw.

14. Gaat de persoonlijke verzorging voor mensen onder de 18 met de jeugdzorg wel naar gemeenten toe? Krijg je als dat zo is niet weer een knip?

PV voor 18-min gaat naar de nieuwe gemeentelijke jeugdwet en dat blijft zo. Dat was ook een van de redenen dat de VNG van mening was dat ook de persoonlijke verzorging naar de gemeente moet.

15. De VNG heeft altijd gezegd dat gemeenten een jaar voorbereidingstijd nodig hebben.

Het wordt pasbegin 2014 als het wetsvoorstel in de II Kamer zal worden behandeld. De voorbereidingstijd is dan niet zo lang meer. Gaan gemeenten het redden?

Het kabinet gaat er van uit dat het wetsvoorstel vlak voor of na de kerst naar de Kamer gaat en de Kamer er nog in januari over spreekt. Op dit moment is het oordeel van de VNGG dat het niet onhaalbaar is. Veel hangt af van de voortgang van het parlementaire proces. We zullen de haalbaarheid van januari 2015 in het overleg met de staatssecretaris blijven agenderen.

Verdere proces

16. Vindt de VNG nog steeds dat het CPB de risico's en uitvoerbaarheid van alle decentralisaties, en dus ook van de Wmo moet doorrekenen?

Ja, dat vinden wij heel belangrijk. Het gaat om grote aantallen cliënten en veel geld.

17. Hoe verloopt het verdere proces van de VNG richting gemeenten?

De komende weken legt het VNG-bestuur het overlegresultaat voor aan de leden, met een positief advies. De leden hebben tot 15 januari (10.00 uur) de gelegenheid om te reageren.

18. Hoe ziet de procedure van de ledenraadpleging eruit?

De ledenraadpleging vindt schriftelijk plaats. Per gemeente wordt er één reactieformulier verzonden ter attentie van de gemeentesecretaris. Alleen het college, de gemeentesecretaris of de raadsgriffier kan namens de gemeente organiseren. Alleen uitgebrachte stemmen worden meegeteld. Het principe 'wie zwijgt, stemt toe' geldt niet langer.

In lijn met de voorstellen van de commissie-Brok wordt uitgegaan van de gewogen uitgebrachte stemmen van de leden. Het bestuur neemt vervolgens een besluit op basis van de uitkomsten van de ledenraadpleging. Het genomen besluit wordt via de VNG-website en een ledenbrief toegelicht.